

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
21.10.2021
Päätösnumero
21/0390/2
Diaarinumero
01597/20/2206

Asia Virkasuhteeseen ottamista koskeva valitus

Valittaja Rauno Maaninka, Oulu
Asiamies: luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja Ari Maaninka

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä
Reisjärven kunnanvaltuusto 10.9.2020 § 67

Kunnanvaltuusto on päättänyt ottaa kehitys- ja talouspäällikön virkasuhteeseen Johanna Rautakosken.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valtuuston päätös on kumottava.

Reisjärven kunta on velvoitettava korvaamaan valittajan asianajo- ja oikeudenkäyntikulut oikeudenkäyntimaksuineen korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua siitä, kun hallinto-oikeuden päätös asiassa on annettu.

Valittajaa on syrjitty hänen jätettyään hakemuksensa kehitys- ja talouspäällikön virkaan Reisjärven kunnalle. Valittaja on kutsuttu haastatteluun siksi, että sillä on yritetty ennakoida mahdollinen valitusprosessi. Kunnanhallitus valintatyöryhmänä, kunnanhallitus ja sen edustajat ovat syrjineet valittajaa virkavalinnassa ennen haastattelua, haastattelun yhteydessä ja päätöksenteossa.

Valtuuston päätöksessä tai sen perusteluissa ei ole lausuttu, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Siinä ei myöskään tuoda esille millä oikeudellisella perusteella virkaan valittu on valittu eli miten virkaan valituksi tullut täyttää kelpoisuusvaatimukset ja muut edellytykset virkaan paremmin kuin muut hakijat ja tässä nimenomaisessa tilanteessa valittaja. Koska kyseessä ei ole ollut virkavaali, ei perusteluvollisuudesta säädettyä poikkeusta ole tullut soveltaa asiaan. Valittajalle ei ole toimitettu ansiovertailua. Täten

päätöstä on pidettävä kokonaisuudessaan hyvän hallinnon vastaisena ja virheellisessä menettelyssä syntyneenä.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kunnanhallitus on antanut lausunnon, jossa se on pyytänyt hylkäämään valittajan asiassa esittämät vaatimukset sekä velvoittamaan valittajan korvaamaan kunnalle aiheutuneet oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona päätös on ollut asianosaisten saatavissa. Päätös on tehty asianmukaisessa järjestyksessä noudattaen kunnan hallintosääntöä ja lainsäädäntöä.

Virkaan valittu on ilmoittanut, ettei käytä hänelle varattua tilaisuutta selityksen antamiseen.

Valittaja on antanut vastaselityksen. Valittaja on peruuttanut suullisen käsittelyn järjestämistä koskevan vaatimuksen. Valittaja on muun ohella vaatinut, että yksityisen asianajotoimiston kunnan nimissä jättämä lausunto tulee jättää tutkimatta. Yksityisellä asianajotoimiston edustajalla ei ole ollut laista tai Reisjärven kunnan hallintosäännöstä tulevaa oikeutta allekirjoittaa Reisjärven kunnan puolesta lausuntoa. Asianajajalle ei myöskään ole kunnanhallituksen kokouksessa 14.1.2021 annettu valtuutusta tai myönnetty edustus-oikeutta allekirjoittaa hallinto-oikeudelle jätettyä lausuntoa. Edelleen valittaja on vaatinut, että Reisjärven kunta / KPMG asianajaja Vuorenmaa on veloitettava korvaamaan valittajan asianajo- ja oikeudenkäyntikuluna 7 390 (alv 24 %) euroa oikeudenkäyntimaksuineen korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua siitä, kun hallinto-oikeuden päätös asiassa on annettu. Valittajan velvoittaminen korvaamaan kunnan oikeudenkäyntikulut olisi kohtuutonta.

Valittaja on toimittanut vaatimuksen esteettömien tuomareiden määräämisestä.

Hallinto-oikeus on pyytänyt *valittajaa* täydentämään oikeudenkäyntikuluvaatimustaan.

Reisjärven kunnalle on varattu tilaisuus lausua valittajan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen johdosta antamasta selvityksestä. Kunta on kiistänyt vaatimuksen perusteeltaan ja määrältään.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen esteettömien tuomareiden määräämisestä.

Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen varatuomari Vuorenmaan kunnanhallituksen puolesta toimittaman lausunnon tutkimatta jättämisestä.

Hallinto-oikeus kumoaa kunnanvaltuuston päätöksen.

Hallinto-oikeus valittajan oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevan vaatimuksen enemmälti hyläten veloittaa Reisjärven kunnan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut 600 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen sitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Perustelut

Vaatimus esteettömien tuomareiden määräämisestä

Valittaja on vaatinut, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää korkeinta hallinto-oikeutta määräämään esteettömät tuomarit kaikkiin hänen valitusasioihinsa tuomioistuinlain 14 luvun 1 §:n 1 momentin nojalla. Vaatimuksen perustelujen mukaan Oulun kärjäoikeudessa on vireillä rikosasia R 21/356, jossa valittaja on asianosaisena. Vastaajana asiassa on Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Oulun kärjäoikeuden tuomiopiirissä kiinteästi asianajotoimintaa harjoittava asianajaja, minkä vuoksi Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden tuomarit ovat esteellisiä asiassa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 5 §:n mukaan tuomari ei saa käsitellä asiaa hallintotuomioistuimessa, jos hän on esteellinen. Tuomaria koskevia säännöksiä esteellisyydestä sovelletaan myös tuomioistuimen muuhun jäseneseen, esittelijään, pöytäkirjanpitäjään ja siihen, joka muutoin osallistuu asian käsittelyyn. Hallintotuomioistuimen päätösvaltaisuuteen tuomarin esteellisyyttä koskevassa asiassa sovelletaan, mitä päätösvaltaisuudesta pääasiassa säädetään. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin ratkaista esteellisyysväitteen myös, kun siinä on vähintään yksi lainoppinut jäsen. Esteellisyyteen sekä esteellisyysväitteen esittämiseen ja käsittelyyn hallintotuomioistuimessa sovelletaan muuten, mitä oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 13 §:ssä ja 13 luvussa säädetään tuomarin esteellisyydestä.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan tuomari ei saa käsitellä asiaa, jos hän on tässä luvussa tarkoitettu tavoin esteellinen.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentin mukaan tuomari on esteellinen myös, jos jokin muu tässä luvussa tarkoitettuun seikkaan rinnastettava seikka antaa perustellun aiheen epäillä tuomarin puolueettomuutta asiassa.

Oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan väite tuomarin esteellisyydestä ratkaistaan siinä tuomioistuimessa, jossa pääasia on käsiteltävänä. Saman pykälän 3 momentin mukaan esteelliseksi väitetty tuomari saa itse ratkaista väitteen esteellisyydestään vain, jos tuomioistuin ei ole ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä tuomaria. Esteelliseksi väitetty tuomari saa myös ratkaista väitteen, joka on selvästi perusteeton.

Hallinto-oikeus toteaa, että edellä mainittu oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentin yleislausekkeen sisältämä esteellisyyssperuste täydentää mainitun luvun 4, 5 ja 6 §:ssä sekä 7 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjä konkreettisia esteellisyyssperusteita. Yleislausekkeen keskeisin tehtävä on turvata asian käsittelyn objektiivista puolueettomuutta eli erityisesti yleistä luottamusta menettelyn objektiivisuuteen ja riippumattomuuteen. Pelkästään asianosaisen epäluottamus tuomariin tai tuomioistuimen toimintaan ei kuitenkaan vielä sellaisenaan perusta esteellisyyttä tällä perusteella, vaan luottamuksen vaarantamiselle on oltava erityinen syy, joka rinnastuu merkitykseltään erikseen määriteltyihin jääviyssperusteisiin.

Hallinto-oikeus katsoo, että pelkästään se, että kyseinen asianajaja harjoittaa asianajotoimintaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ja Oulun käräjäoikeuden tuomiopiirissä ei ole oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu seikka, joka antaisi aiheen epäillä hallinto-oikeuden kokoonpanoon kuuluvien henkilöiden puolueettomuutta käsiteltävänä olevassa asiassa. Kyseisen asianajaja ei ylipäätään toimi asiamiehenä ratkaistavana olevassa asiassa. Koska esteellisyysväite on edellä mainituilla perusteilla selvästi perusteeton, asiaa käsittelevä kokoonpano on toimivaltainen ratkaisemaan sen.

Edellä mainituilla perusteilla väite esteellisyydestä on hylättävä.

Kunnanhallituksen hallinto-oikeudelle antamaa lausuntoa koskeva pro- sessiväite

Valittaja on vaatinut varatuomari Vuorenmaan kunnanhallituksen puolesta hallinto-oikeudelle jättämän lausunnon tutkimatta jättämistä, koska tällä ei ole ollut toimivaltaa sen laatimiseen tai allekirjoittamiseen.

Kunnanhallitus on 14.1.2021 (§ 6) päättänyt antaa kyseisen kokousasian liitteenä olleen lausunnon hallinto-oikeudelle. Kun kunnanhallitus on kokouksessaan päättänyt toimittaa Vuorenmaan laatiman ja allekirjoittaman lausunnon, ei kunnan asiamiehenä toimivan Vuorenmaan voida katsoa kunnanhallituksen ohjeen mukaisesti toimiessaan käyttäneen kunnanhallitukselle kuuluvaa toimivaltaa tai toimineen nimenkirjoitusoikeuden vastaisesti. Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että viranomaiselta valituksen johdosta pyydetyn lausunnon tarkoituksena on valituksen kohteena olevan asian selvittäminen asian ratkaisemista varten. Lausunnon arvioiminen on hallinto-oikeuden harkinnassa, eikä hallinto-oikeus ole asiaa ratkaistessaan miltään osin sidottu lausunnossa esitettyihin näkökantoihin. Asiassa ei siten ole tarpeen pyytää kunnalta myöskään uutta lausuntoa valittajan mainitun väitteen johdosta.

Päätöksen perusteleminen

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtuuston päätöksen pohjana on ollut kunnanhallituksen ehdotus virkaan valittavasta henkilöstä. Valtuusto on hyväksynyt kunnanhallituksen ehdotuksen yksimielisesti ilman, että asiassa on järjestetty kuntalain 60 §:ssä tarkoitettua vaalia. Koska kyseessä ei ole ollut vaali, ei asiassa ole tullut sovellettavaksi hallintolain 45 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetty poikkeus perusteluvollisuudesta.

Hallinto-oikeus toteaa, että ansiovertailu on osa viran täyttämistä koskevaa menettelyä ja sillä on myös olennainen merkitys hakijoiden oikeusturvan kannalta. Perusteluvollisuuden täyttämisen kannalta olennaista on, että päätöksenteon kohteena olevalla asianosaisella on tosiasialliset edellytykset arvioida päätöksen oikeellisuutta. Perusteluilla myös turvataan hyvän ja avoimen hallinnon toteutumista. Perustelujen avulla voidaan varmistaa, että viranomainen on käyttänyt harkintavaltaansa lain ja oikeusperiaatteiden mukaisesti. Hakijoiden ansiot tulee selostaa huolellisesti ja objektiivisesti ja vertailla niitä keske-

nään yleisten nimitysperusteiden, viranhakuilmoituksen ja erityisten kelpoisuusvaatimusten perusteella johdonmukaisesti ja tasavertaisesti ottaen huomioon virkaan kuuluvat tehtävät.

Kunnanhallituksen lausunnosta ilmenee, että kehitys- ja talouspäällikön virkasuhteeseen on jatkettuun haku aikaan 31.7.2020 mennessä saapunut 11 hakemusta, joista rekrytointiryhmä on valinnut viisi hakijaa haastatteluun. Kehitys- ja talouspäällikön valinnan tueksi on toteutettu myös soveltuvuusarviointi. Haastatteluiden valmistelussa on auttanut ja haastattelut sekä soveltuvuusarviot on toteuttanut Adecco Oy. Myös valittaja on haastateltu, ja hänelle on tehty soveltuvuusarviointi. Edelleen lausunnossa todetaan, että arvioinnissa ratkaisevia ovat olleet hakijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet, jotka on selvitetty haastatteluissa ja soveltuvuusarvioinneissa. Hakijoiden ansiot ovat olleet Skillnet Artist -rekrytointijärjestelmän tuottaman hakijayhteenvedon avulla käytettävissä. Hakijoiden ansioista ei ole tehty erillistä kirjallista ansiovertailua. Kun koulutuksen ja työkokemuksen ohella on otettu huomioon hakijan viran hoitamisen kannalta merkitykselliset henkilökohtaiset ominaisuudet, joita on arvioitu haastattelun ja hakemuksen perusteella, on kokonaisharkinnan perusteella virkasuhteeseen otettu ansioitunein ja soveltuvin hakija.

Hallinto-oikeus toteaa, että valinnassa käytössä ollut hakijayhteenvedo ei vastaa virkavalinnassa vaadittavaa hakijoiden ansioiden vertailua, koska siinä ei ole lainkaan vertailtu hakijoiden ansioita keskenään. Myöskään kunnanhallituksen lausunnon mukaan erillistä hakijoiden kirjallista ansiovertailua ei ole tehty. Vaikka hakijoista ei ole laadittu nimenomaista kirjallista ansiovertailua, tämä ei välttämättä merkitse, että hakijoiden ansioiden vertailu olisi laiminlyöty.

Kunnanhallitus on hallinto-oikeudelle toimittamassaan lausunnossa perustellut valintaa ilmoittamalla, että virkaan valittu on ollut kokonaisarvioinnissa ansioitunein ja tässä arvioinnissa ratkaisevassa asemassa ovat olleet hakijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet. Kyseisistä perustelusta ei kuitenkaan ilmene, mitkä ovat ne kelpoisuusvaatimuksiin, yleisiin nimitysperusteisiin ja mahdollisiin hakuilmoituksessa etukäteen asetettuihin valintaperusteisiin liittyvät perusteet, joiden nojalla virkasuhteeseen otettava henkilö on valittu. Myöskään ratkaisevassa asemassa olleiden hakijoiden henkilökohtaisista ominaisuuksista ei ole esitetty minkäänlaista selvitystä. Hallinto-oikeus toteaa, että päätöksen perusteluissa ei ole esitetty hakijoiden ansiovertailuun perustuvia syitä valinnalle. Koska päätöstä ei ole perusteltu, hallinto-oikeudella ei ole edellytyksiä arvioida päätöksen laillisuutta muutoin. Kun perustelut eivät täytä hallintolain 45 §:n 1 momentissa asetettuja vaatimuksia, on kunnanvaltuuston päätös kumottava lainvastaisena. Lausuminen muista päätöksiin kohdistuvista valitusperusteista raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

Valittaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvauksena oikeudenkäyntimaksun ja avustajalle 23 tunnin ajankäytön perusteella maksettavan palkkion määrältään 7 130 euron korvaamista viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua ratkaisun antamisesta. Vaadittu määrä sisältää arvonlisäveron.

Hallinto-oikeuden ratkaisun lopputulos huomioon ottaen olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaisesti kohtuutonta,

jos valittaja joutuisi pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaan vahinkonaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Asiassa toimitettu valitus koostuu pääosin päätöksen perustelemista ja syrjintäkieltoa koskevan sääntelyn sekä oikeuskirjallisuuden esille tuomisesta. Valittaja ei ole valituksessaan yksilöinyt syrjintäkieltoa koskevaa väitettään. Suurin osa valittajan vastaselityksestä on keskittynyt kunnan lausunnon antaneen avustajan puuttuvaan toimivaltaan, mitä on pidettävä ilmeisen perusteettomana vaatimuksena. Vastaselityksessä on myös toistettu jo valituksessa esille tuotu oikeuskäytäntö. Asian laatuun ja laajuuteen nähden tarpeettomien toimien korvaamatta jättämistä ei voida pitää valittajan kannalta kohtuuttomana. Kun otetaan lisäksi huomioon asian merkitystä valittajalle arvioitaessa se, että kenelläkään ei ole ehdotonta oikeutta tulla valituksi virkaan sekä se, että hallintolainkäyttö on pyritty järjestämään menettelyltään sellaiseksi, että asianosaiset voivat useimmissa tapauksissa hoitaa asiansa ilman asiamiestä tai avustajaa, arvioi hallinto-oikeus korvattavien oikeudenkäyntikulujen kohtuulliseksi määräksi 600 euroa. Valittajalta ei peritä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua.

Kunnan asiamiehenä toimiva varatuomari Vuorenmaa ei ole oikeudenkäynnin osapuoli, joka voitaisiin velvoittaa korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikuluja eikä hänen voida katsoa pitkittäneen oikeudenkäyntiä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 96 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla. Tämän vuoksi oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus on Vuorenmaan osalta hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Esittelevä jäsen

Heidi Tampio

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Riitta Arjas ja Heidi Tampio.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittajan asiamies, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

Jäljennös maksutta

Reisjärven kunnanhallitus / VT Ilkka Vuorenmaa, sähköpostitse
Johanna Rautakoski, kirjeitse

Päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:ssä säädetyllä tavalla.

Valituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Antti Virpimäki Noilanen
Ma. kaivokäyttösiihteerinä
Suvi Virpimäki Noilanen

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
 - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
 - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa (saantitodistus, haastetiedoksianto) vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sähköisesti todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä palvelimelta tai asiointipalvelusta. Käytettäessä sijaistiedoksiantoa asiakirja katsotaan kuitenkin saadun tiedoksi kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Kirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

